

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/228/2021
Identifikačné číslo spisu: 6616205038
Dátum vydania rozhodnutia: 27.10.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Nora Halmová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:6616205038.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne M. Ž. W., bývajúcej v L., O. XXX/XXA, zastúpenej JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom so sídlom v Lučenci, Janka Kráľa 5/A, proti žalovanému B. W., bývajúcemu v C., C. XX, zastúpenému URBÁNI & Partners s. r. o., so sídlom v Banskej Bystrici, Skuteckého 17, za účasti intervenienta na strane žalovaného KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom v Bratislave, Štefanovičova 4, zastúpeného Advokátska kancelária Miroslav Maďar, s.r.o., so sídlom v Banskej Bystrici, Horná 26, o náhradu škody na zdraví a nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 6 C 108/2016, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 26. novembra 2020 sp. zn. 16 Co 201/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Intervenientovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa sa žalobou voči žalovanému domáhala zaplatenia sumy 3.139,50 eur spolu s úrokom z omeškania 5 % ročne titulom náhrady škody na zdraví a sumy 7.000,- eur ako náhrady nemajetkovej ujmy v dôsledku neoprávneného zásahu žalovaného do jej práva na ochranu osobnosti, ku ktorej škode a nemajetkovej ujmy došlo na strane žalobkyne v dôsledku dopravnej nehody dňa 27. apríla 2013, ktorú spôsobil výlučne žalovaný.

1.1 Okresný súd Lučenec (ďalej len „súd prvej inštancie“) vo veci samej prvýkrát rozhodol rozsudkom z 12. júna 2017, č. k. 6 C 108/2016-99 tak, že konanie zastavil v časti o zaplatenie sumy 7.000,- eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy v dôsledku späťvzatia žaloby a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi titulom náhrady škody sumu vo výške 3.139,50 eur spolu s príslušenstvom. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 16. októbra 2018 č. k. 16 Co 321/2017-132 zrušil výrok okresného súdu o povinnosti žalovanému zaplatiť žalobkyňi sumu vo výške 3.139,50 eur s

príslušenstvom titulom náhrady škody na zdraví, a to najmä za účelom doplnenia dokazovania, uložil okresnému súdu, aby urobil záver o tom, že žalobkyňa správne vyhodnotila situáciu v cestnej premávke bezprostredne predtým, ako k dopravnej nehode došlo a vysporiadal sa s obranou žalovaného o prípadnom spoluzavinení žalobkyne.

1.2 Okresný súd Lučenec druhýkrát rozsudkom z 19. júna 2019, č. k. 6 C 108/2016-163 uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi titulom náhrady škody sumu 3.139,50 eur spolu s úrokom z omeškania 5 % ročne z istiny od 2. júna 2016 až do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ustanoveniami § 100, § 106 ods. 1, 2, § 122 ods. 1, 2, 3, § 420 ods. 1, 3, § 444, § 517 ods. 1, 2 zákona č. 40/194 Zb. Občianskeho zákonníka, § 2 ods. 2 písm. j/, § 3 ods. 1, 2 písm. a/, b/, § 16 ods. 2, 5, § 20 ods. 1, 2, § 64 ods. 1 písm. a/ zákona č. 8/2009 o cestnej premávke, § 2 ods. 1, 2, § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1, 2 a § 5 ods. 1, 2 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, a vecne tým, že žalovaný sa dopustil protiprávneho úkonu, t.j. konania ktoré je v rozpore s právom, nakoľko porušil povinnosti vodiča ustanovené v § 20 ods. 2 zákona o cestnej premávke, keď nedal žalobkyňi prednosť v jazde ako vozidlu prichádzajúcemu sprava a zároveň porušil ustanovenie § 3 ods. 1, 2 písm. b/, § 16 ods. 5 zákona o cestnej premávke, keď prekročil najvyššiu dovolenú rýchlosť 90 km/h a to jazdou o rýchlosti 138 km/h. Pokiaľ ide o druhý predpoklad zodpovednosti za škodu, a to vznik škody, okresný súd uviedol, že na strane žalobkyne došlo k ujme na zdraví, pod ktorým pojmom možno zahŕňať bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia ako dôsledok protiprávneho konania inej osoby (škodcu) v súlade s ust. § 444 Občianskeho zákonníka. Uvedená škoda na zdraví žalobkyne a jej sťaženie spoločenského uplatnenia, ani ich rozsah u žalobkyne nebol spochybňovaný zo strany žalovaného, preto mal súd za to, že sa jedná o zhodné tvrdenia strán sporu, pokiaľ ide o určenie diagnózy, položiek a taktiež ich bodového hodnotenia. Pri existencii príčinnej súvislosti medzi protiprávnym úkonom škodcu a vzniknutou škodou mal okresný súd za preukázané, že spôsobené poškodenie na zdraví u žalobkyne je v priamej príčinnej súvislosti s protiprávnym úkonom škodcu - žalovaného, keďže v dôsledku nedania prednosti zo strany žalovaného a súčasne porušenia povinnosti dodržiavania najvyššej prípustnej rýchlosti došlo k dopravnej nehode, v dôsledku ktorej utrpela žalobkyňa zistené a preukázané poškodenie zdravia. U žalovaného okresný súd zistil, že boli naplnené všetky predpoklady jeho zodpovednosti za škodu v zmysle § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka. S námietkou premlčania nároku žalobkyne na náhradu škody na zdraví vznesenou žalovaným, ako aj intervenientom na jeho strane v konaní pred okresným súdom po tom, ako bolo v poradí prvé rozhodnutie okresného súdu zrušené, sa okresný súd vysporiadal tak, že nárok žalobkyne za premlčaný nepovažoval.

1.3 Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 26. novembra 2020 sp. zn. 16 Co 201/2019 zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietol a zmenil výrok o náhrade trov žalobkyne voči žalovanému tak, že žalobkyňa je povinná nahradiť žalovanému trovy konania o náhradu škody pred súdom prvej inštancie v rozsahu 100 %. Výroky okresného súdu o náhrade trov konania intervenienta a o náhrade trov žalovaného voči žalobkyne zostal nedotknutý. Odvolací súd nepristúpil k doplneniu, resp. opakovaniu dokazovania, ku ktorému došlo pred súdom prvej inštancie, nakoľko okresný súd dostatočne zistil skutkový stav, ktorý tvoril dostatočný podklad pre rozhodnutie odvolacieho súdu v danej veci a ktorým zisteným skutkovým stavom je odvolací súd viazaný. Odvolací súd sa od skutkových zistení okresného súdu neodklonil, dospel však k tomu, že okresný súd nesprávne právne posúdil vznesenú námietku premlčania žalovaným. Odvolací súd sa prioritne zaoberal odvolacou námietkou žalovaného o tom, že nárok žalobkyne je premlčaný. Žalobkyňa sa dozvedela o tom, kto za škodu na jej zdraví zodpovedá najneskôr z rozhodnutia Krajského dopravného inšpektorátu PZ Banská Bystrica z 10. júla 2013, ktoré bolo jej právnomu zástupcovi doručené dňa 15. júla 2013 a súčasne sa dozvedela o výške škody dňa 11. septembra 2013, kedy jej boli k dispozícii všetky poznatky potrebné na vyčíslenie škody vo finančnom vyjadrení, potom premlčacia doba začala žalobkyňi plynúť 12. septembra 2013. Z predloženého lekárskeho posudku o bolestnom a o sťažení spoločenského uplatnenia žalobkyne okresný súd správne ustálil, že k ukončeniu liečenia žalobkyne došlo k 11. septembru 2013. Dvojročná subjektívna premlčacia doba žalobkyne uplynula 12. septembra 2015. Ak žalobkyňa svoj nárok uplatnila žalobou na súde až 27. apríla 2016, takmer po pol roku od uplynutia subjektívnej premlčacej doby, nebolo možné jej nárok ako premlčaný priznať.

2. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie s tým, že súdy jej nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Dovolateľka má za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu je vo vzťahu k výroku napadnutého rozsudku prekvapivé a arbitrárne. Odvolací súd postupoval v rozpore s ustanovením § 382 CSP, keď pred svojím rozhodnutím nevyzval žalobkyňu, aby sa vyjadrila k možnému použitiu zákonných ustanovení upravujúcich plynutie subjektívnej premlčacej doby vo väzbe na odvolacím súdom vybrané nové dôvody, o ktoré odvolací súd oprel pre žalobkyňu prekvapivý I. výrok rozsudku o zamietnutí žaloby. Porušenie práva na spravodlivý proces videla dovolateľka v postupe súdu, ktorý znemožnil strane sporu vyjadriť sa a predniesť argumenty na preukázanie svojho nároku, čím došlo k porušeniu princípu kontradiktórnosti konania vrátane princípu rovnosti zbraní. Dovolateľka poukázala na rozhodnutie odvolacieho súdu z 11. júna 2015 sp. zn. 3 Cdo 76/2014, v ktorom za prekvapivé rozhodnutie odvolacieho súdu je považované rozhodnutie „nečakane“ založené na iných právnych záveroch ako rozhodnutie súdu prvého stupňa. Zo strany odvolacieho súdu došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, keď vyhodnotil dvojročnú subjektívnu premlčaciu dobu žalobkyňi, ktorá uplynula 12. septembra 2015. Dovolateľka svoj nárok uplatnila žalobou na súde 27. apríla 2016 a odvolací súd nepriznal premlčaný nárok. Dovolateľka do oslobodenia spod obžaloby do rozhodnutia odvolacieho súdu nemala k dispozícii známu právnu skutočnosť, ktorá by mohla tvoriť základ pre objektívnu vedomosť o osobe škodcu. Dovolateľka má za to, že je logicky vylúčené, aby začala subjektívna premlčacia doba plynúť skôr ako 17. augusta 2016, deň vyhlásenia oslobodzujúceho rozhodnutia v trestnom konaní. Dovolateľka v dovolaní uviedla, že je známe, že ňou uplatnený nárok na náhradu škody na zdraví 3.139,50 eur s príslušenstvom sám o sebe nespĺňa majetkový cenzus podľa § 422 písm. a/ CSP avšak doplnujúco poukazuje na odôvodnenie, ktoré zakladá dôvody dovolania § 421 písm. b/ CSP. Z týchto dôvodov navrhla napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu na ďalšie konanie s návrhom na odklad vykonateľnosti výrokov II. a V. rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 26. 11.2020 sp. zn. 16 Co 201/2019.

3. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie zamietnuť. Uviedol, že dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP nie je daný. Obsah dovolania smeruje k tomu, že žalobkyňa sa snaží obísť cenzus pre podanie odvolania podľa štandardných dovolacích dôvodov. Pokiaľ ide o odklad vykonateľnosti je nerelevantný v celom rozsahu, pretože ide o zamietajúci rozsudok, preto navrhol aby dovolací súd nevyhovел návrhu na odklad vykonateľnosti.

4. Intervenient vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie odmietnuť v súlade s ust. § 447 písm. c/ CSP, alternatívne v súlade s ust. § 447 písm. f/ CSP a priznať nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Má za to, že žalobkyňa dostatočne nevyargumentovala ani jeden ňou uvádzaných dovolacích dôvodov a v dovolaní len formulovala vlastné závery k právnym otázkam bez relevantných právnych podkladov, ktoré by potvrdzovali správnosť jej úvah.

5. Podľa § 444 ods. 1 CSP ak nejde o rozhodnutie, ktoré ukladá povinnosť plniť, dovolací súd môže na návrh odložiť jeho vykonateľnosť, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa.

6. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia podľa ustanovenia § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) dospel k záveru, že dovolanie nie je procesne prípustné a treba ho odmietnuť. Na stručné odôvodnenie v zmysle § 451 ods. 3 veta prvá CSP dovolací súd uvádza nasledovné:

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon

pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolač musí uviesť dôvod, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

11. Žalobkyňa vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu je vo vzťahu k výroku napadnutého rozsudku prekvapivé a arbitrárne. Porušenie práva na spravodlivý proces vidí v postupe súdu, ktorý znemožnil strane sporu vyjadriť sa a preniesť argumenty na preukázanie svojho nároku, čím došlo k porušeniu kontradiktórnosti a princípu rovnosti zbraní.

12. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

13. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26, 5 Cdo 57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

14. V zmysle § 382 CSP platného a účinného v čase rozhodovania odvolacieho súdu, ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili. Použitie ustanovenia § 382 CSP odvolacím súdom znamená, že nárok treba posúdiť alebo podľa celkom iného právneho predpisu, ako ho posúdil súd prvej inštancie, alebo síce podľa toho istého právneho predpisu, ako ho posúdil súd prvej inštancie, ale podľa iného ustanovenia (iného paragrafu alebo iného odseku). Druhou zákonnou podmienkou, ktorá musí byť splnená súčasne, je, že toto iné zákonné ustanovenie je pre rozhodnutie veci rozhodujúce.

15. Zmyslom citovanej právnej úpravy je (aj bolo) predchádzanie „prekvapeniu“ strán (účastníkov konania) v prípade možného iného právneho posúdenia veci odvolacím súdom bez toho, aby im bolo umožnené vyjadriť sa k použitiu iného ustanovenia všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce. Princíp

predvídateľnosti súdneho rozhodnutia je súčasťou princípu právnej istoty. Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre definoval tzv. prekvapivé rozhodnutie, o ktoré ide predovšetkým vtedy, ak odvolací súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných zásadne odlišných právnych záveroch ako súd prvej inštancie, pričom zároveň odvolací súd strane (účastníkovi konania) neumožní vyjadriť sa k jeho iným (odlišným) právnym záverom, teda strana (účastník konania) nemá možnosť právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvej inštancie nejavili ako významné (II. ÚS 407/2016).

16. O tzv. prekvapivé rozhodnutie ide predovšetkým vtedy, ak odvolací súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných právnych záveroch ako súd prvej inštancie, za súčasného naplnenia tej okolnosti, že proti týmto iným (odlišným) právnym záverom odvolacieho súdu, nemá strana konania možnosť vyjadrovať sa, právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvej inštancie, nejavili ako významné (por. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 1/2018). Najvyšší súd už v rozhodnutí publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 33/2011 konštatoval, že pokiaľ odvolací súd nevyzval účastníkov konania v zmysle § 213 ods. 2 OSP (teraz § 382 CSP), aby sa vyjadrili k možnému použitiu toho ustanovenia právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní nebolo použité a je podľa názoru odvolacieho súdu pre rozhodnutie veci rozhodujúce, odňal účastníkovi konania možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ OSP (teraz § 420 písm. f/ CSP).

17. Podľa dovolacieho súdu v posudzovanej veci o takýto prípad nejde. Odvolací súd v rámci preskúmania správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie na základe podaného odvolania žalovaným dospel k záveru, že názor okresného súdu bol nesprávny v tom, ako dovolateľka nadobudla vedomosť o tom, kto za vzniknutú škodu zodpovedal, teda o zodpovednom subjekte. Odvolací súd dospel len k odlišnému právnemu názoru v otázke premlčania nároku na náhradu škody na zdraví. Z toho vyplýva, že odvolací súd v danom prípade nepoužil žiadne „nové“ ustanovenie právneho predpisu, ktoré by doteraz nebolo v konaní použité, resp. ku ktorému by strany nemali možnosť v doterajšom priebehu konania zaujať svoje stanovisko. Nešlo teda o vydanie tzv. prekvapivého rozhodnutia tým, že žalobkyňa sa nemala možnosť vyjadriť k niektorej aplikácii dovtedy nepoužitého ustanovenia právneho predpisu na zistený skutkový stav veci. Námietka premlčania nároku žalobkyne na náhradu škody na zdraví bola vznesená žalovaným a intervenientom na jeho strane v konaní na pojednávaní pred okresným súdom po tom, ako bolo v poradí prvé rozhodnutie okresného súdu zrušené. Žalobkyňa mala v konaní pred súdom prvej inštancie dostatočný priestor (možnosť), aby poprela a vyvrátila protiargumentáciu žalovaného. Dovolací súd na dôvažok pripomína, že okolnosť, že dovolateľka so závermi či názormi dovolacieho súdu nesúhlasí, nemôže sama osebe založiť dôvodnosť dovolania. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi (I. ÚS 50/04), ani právo na to, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 251/03). Odvolací súd preto ani týmto svojím postupom neporušil práva žalobkyne na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

18. Za prekvapivé rozhodnutie nemožno považovať také rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré je založené na aplikácii toho istého zákonného ustanovenia, ktoré aplikoval súd prvej inštancie, avšak s tým rozdielom, že odvolací súd zo správne zisteného skutkového stavu dospeje k opačnému právnemu záveru, t. j. že rozsudok súdu prvej inštancie zmení tak, že buď žalobe vyhovie (ak bola súdom prvej inštancie zamietnutá), alebo ju zamietne (ak jej súd prvej inštancie vyhovel). V takomto prípade pre postup v zmysle § 382 CSP chýba nielen splnenie predpokladu aplikácie „nového“ ustanovenia právneho predpisu odvolacím súdom (t. j. ustanovenia, ktoré by bolo prvýkrát v priebehu súdneho sporu použité až v meritornom rozhodnutí odvolacieho súdu), ale aj „nového“ právneho názoru, ku ktorému by strany doteraz nemali možnosť zaujať svoje stanovisko. Civilné sporové konanie je kontradiktórnym konaním, v ktorom žalobca tvrdí a preukazuje dôvodnosť podanej žaloby a žalovaný jej dôvodnosť popiera a vyvracia. To znamená, že obidve sporové strany poznali obidve možné alternatívy riešenia ich sporu a mali možnosť argumentovať nielen vo svoj prospech, ale aj zaujať stanovisko, prečo argumenty protistrany považujú za neopodstatnené a nespôsobilé privodiť protistrane úspech v spore.

19. Žalobkyňa v dovolaní tvrdila, že v konaní pred odvolacím súdom došlo k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, avšak podstatou jej dovolacej argumentácie bolo tvrdenie, že jej uplatnený nárok nemôže byť v žiadnom prípade premlčaný. Tu dovolací súd uvádza, že otázka skúmania premlčania žalovaného nároku je otázkou právneho posúdenia veci súdom. Eventuálne nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, teda neznemožňuje mu realizáciu jeho procesných oprávnení.

20. Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014) a to aj osobitne pri posúdení právnych otázok premlčania nároku (viď 1 Cdo 42/2017, 5 Obdo 91/2018 a R 04/2020). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

21. Dovolateľka vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP bez ďalšej konkretizácie s vedomosťou, že náhrada škody na zdraví vo výške 3.139,50 eur nespĺňa zákonom stanovené podmienky pre majetkový cenzus podľa § 422 ods. 1 písm. a/ CSP.

22. V zmysle § 422 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy a v sporoch s ochranou slabšej strany dvojnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

23. Citované ustanovenie obmedzuje prípustnosť dovolania pre nesprávne právne posúdenie veci tzv. majetkovým cenzusom (*ratione valoris*). Limituje prípustnosť dovolania určením výšky sumy, ktorá má byť predmetom dovolacieho prieskumu, pričom túto výšku viaže na desaťnásobok minimálnej mzdy vo všetkých sporoch, ktorých predmetom je peňažné plnenie. To znamená, že pokiaľ je dovolaním napadnutý výrok rozhodnutia odvolacieho súdu o peňažnom plnení, je dovolací prieskum pre nesprávne právne posúdenie veci možný, len ak peňažné plnenie prevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy.

24. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 663/2007 Z.z. o minimálnej mzde v znení neskorších zmien a doplnení sumu minimálnej mzdy pre zamestnanca odmeňovaného mesačnou mzdou ustanovenú podľa § 7 a sumu minimálnej mzdy za každú hodinu odpracovanú zamestnancom ustanoví na príslušný kalendárny rok vláda Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“) nariadením vlády a podľa § 1 nariadenia vlády č. 279/2015 Z.z. (účinného v priebehu celého kalendárneho roka 2016, teda i v čase doručenia žaloby v prejednávanej veci súdu 27. apríla 2016) suma minimálnej mzdy na rok 2016 sa ustanovuje na 405 eur za mesiac pre zamestnanca odmeňovaného mesačnou mzdou (písm. a/) a 2,328 eur za každú hodinu odpracovanú zamestnancom (písm. b/).

25. V danom prípade uskutočnení meritórneho dovolacieho prieskumu napadnutého rozhodnutia podľa § 421 ods. 1 CSP bránilo ustanovenie § 422 ods. 1 písm. a/ CSP. V prejednávanej veci bol dovolaním napadnutý potvrdzujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu v zamietajúcej časti vo veci samej o peňažnom plnení vo výške 3.139,50 eur, pričom desaťnásobok minimálnej mzdy ku dňu podania žaloby na súde prvej inštancie (t. j. 27. apríla 2016) je 4.050,- eur. Z uvedeného vyplýva, že výška predmetu dovolacieho konania neprevyšuje zákonom stanovenú hranicu majetkového cenzu obmedzujúceho prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP pri peňažnom plnení (*ratione valoris*), preto je prípustnosť dovolania žalobkyne v zmysle § 422 ods. 1 písm. a/ CSP vylúčená.

26. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobkyne odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako

dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

27. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

28. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.